

בשבילי הפרשה

ישיבת מיר ירושלים

גיליון שבועי לתלמידי, בוגרי וידידי ישיבת מיר

פרשת חוקת, תשפ"ה

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD - 8:18	Minneapolis, MN - 8:44
Brooklyn, NY - 8:11	Miami, FL - 7:58
Chicago, IL - 8:08	Monsey, NY - 8:13
Houston, Texas - 8:07	Montreal, Quebec - 8:27
Johannesburg, S. Africa - 5:10	Passaic, NJ - 8:13
Lakewood/Deal, NJ - 8:11	Toronto, Ontario - 8:44
London, UK - 9:04	Yerushalayim - 7:13
Los Angeles, CA - 7:49	Zurich, Switzerland - 9:06

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

טומאת מת

הנוגע במת לכל נפש אדם יטמא שבעת ימים

והנה דרשו בספרי זוטא חקת י"א וילקוט תשס"א, הנוגע במת הוא טמא ואין המת עצמו טמא. ויש לעיין בכונתם.

והנה הזית רענן הקשה במעשה נדב ואביהוא שנטמאו הכלים וגם העזרה, וע' הר צבי ר"פ אחרי מות בשם האמרי אמת זצ"ל שתי' דכוונת הילקוט דהמת אינו טמא בעצם אלא מחמת החיצונים המתדבקים אליו, והרי אין חיצונים בבמה"ק ולכן לא שייך טומאה על נדב ואביהוא. וכן הביא פרדס"י בשמו.

דברי יציב יו"ד רל"א ורל"ב בטומאת צדיקים, וע"ש ס' רל"א בשם כמה אחרונים לאיסור, וע"ש ד

וידוע מה שכתב החינוך רס"ג דאין טומאה לצדיקים והקשו מהרבה סוגיות, ותי' דברי יציב יו"ד רל"א דכוונת החינוך על גוף הצדיק המת עצמו ולפי אמרי אמת אין המת עצמו טמא אלא מחמת החיצונים משא"כ בצדיק, ואין כוונת החינוך לענין לטמאות אחרים.

אכן יש שפירשו כוונת הילקוט שהמת הוא מטמא ולא טמא. והנה בגמ' אמרו רוב ארונות פותח טפח ולכן מדינא אין מטמא והק' הרוקח תס"ז אמאי מותר משום רוב ארונות והרי המת קבוע. וע"ש גליוני הש"ס בשם חכם אחד דלא שייך קבוע כי המת עצמו אינו טמא. וע' ארץ צבי צ"ג שהוא החכם אחד.

וע' בנדה ע' שאלו אנשי אלכסנדריא בן השונמית מהו שיטמא, והקשו המפרשים אמאי לא דנו האם הוא עצמו צריך הזאה. ותירצו לפי ספרי זוטא הנ"ל והמת עצמו אינו מטמא את עצמו.

אבל אהבת ציון דרוש ח' כתב איפכא כי הוא בודאי צריך הזאה.

וע"ש בגמ' ששאלו עוד מתים לעתיד לבא צריכים הזאה או לא, וע' על"ג ועוד אמאי נסתפקו על לעתיד לבא ולא על בן השונמית עצמו כנ"ל. וע"ש בגמ' שענו כשיבא משה עמהם יאמר, ופי' הח"ס יו"ד של"ז היינו שידע אי צריכים הזאה ממעשה מתן תורה אי הוצרכו אז הזאה.

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו
ברצון במייל bishvileihalacha@themir.org

מורנו הגאון הרב אברהם צבי שמואלצ'ין זצלה"ה / י"א בתמוז תשפ"ד

במקרה אחר, כאשר תלמיד הפסיק להגיע לביהמ"ד, רבינו זצ"ל התקשר אליו וביקש ממנו שיבוא אליו לביתו. בדרך לבית רבינו הכין הבחור את עצמו מה יאמר לרבינו על שהפסיק להגיע. אך כשהגיע לבית רבינו והתחיל לתרץ את עצמו, עצר אותו רבינו ואמר: "לא מעניין אותי התירוצים". שאל הבחור "אז למה הרבה קרא לי? רבינו שישב ליד השולחן עמוס הספרים ענה לו בטבעיות "אני צריך שתכין איתי את השיעור..." וכך התחילו מיד ללמוד יחד. תוך כדי הלימוד הבחור שאל שאלה, רבינו התלהב מאוד ואמר: "אתה שואל את שאלת הרע"א, בא נחשוב איך אפשר לתרץ את השאלה." כך המשיכו ללמוד ולהכין את השיעור כשהבחור נכנס לתוך הסוגיא. למחרת בשיעור, בפני כל התלמידים שיבח רבינו את התלמיד ואמר שהוא כיוון לרע"א. בדרך זו הוא החזיר את הבחור לספסלי ביהמ"ד.

מפי אחד מתלמידי

האהבה שחש מורנו הגאון הרב אברהם צבי שמואלצ'ין זצלה"ה לתלמידיו הייתה כל כך עמוקה ואמיתית, כאב לבנו ממש. בדרך זו הוא גם השפיע דרך חינוך לתלמידים. בדרך קבע היה מכנה את תלמידיו "ידידים". פעמים רבות היה מוחה על כך שקוראים לו 'רבי' והיה אומר "אנחנו ידידים".

אחד התלמידים עבר פעם תקופה קשה והפסיק להגיע לבית מדרש. אחרי תקופה קצרה הוא חזר. הוא סיפר שהדבר שהחזיר אותו לביהמ"ד הוא שיחת טלפון מרבינו זצ"ל. הוא לא יכל לענות לשיחה באותו זמן, אז רבינו השאיר לו הודעה מוקלטת. הוא השמיע לי את ההודעה שהחזירה אותו לביהמ"ד: "איפה אתה? מחכים לך... הבית מדרש מחכה לך... הציבור מחכה לך... הרבש"ע מחכה לך..." וכאן התחיל רבינו לבכות...

הודעה זו ששמורה אצלו עד היום היא שהחזירה אותו לבית המדרש.

יען לא האמתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם (כ, יב)

צ"ב: על משה רבנו נאמר "בכל ביתי נאמן הוא" ואף התורה נקראת "תורת משה", ואיך יתכן שהיה לו חסרון באמונה?

ופי' הרמב"ן (כח, ב) בשם ר"ח: החטא הוא על שאמרו 'המן הסלע הזה נוציא לכם מים', שהיו ישראל יכולים לטעות שמשה ואהרן בחכמתם מוציאים מים מהסלע, והיו צריכים לומר 'יוציא ה' לכם מים', וע"ז נאמר שלא קדשו את ה'.

ברור הדבר שמשה רבנו ידע והאמין שכל פעולה קטנה וגדולה שעושה היא מאת ה"ת", אך בדיבורו הייתה משמעות כביכול הוא עצמו מוציא מים, ונענש משום שהיה צריך לדקדק בלשונו כדי ללמד את בני' אמונה שהכל מאתו ית'. ואם חושב אדם שיש דבר קטן שהוא עושה מעצמו, זה כבר שכחת ה'.

הדרך להגיע למדרגה של "שיויתי ה' לנגדי תמיד" היא ע"י התבוננות תמידית בחסדי ה"ת", ובפרט בחסד התמידי שהוא מחיה אותנו כל רגע ורגע, ואילו לא יחיה ח"ו את האדם רגע אחד מיד הוא מת.

כאשר מודה האדם להי"ת תמיד על כל חסדיו, מוכיח הוא שמאמין שהכל מאתו ית' ולכן מודה לו ומאמין שאין עוד מלבדו.

מרו רה"י הגאון הרב נתן צבי פינקל זצלה"ה

מַרְבֵּה תוֹרָה מַרְבֵּה חַיִּים

לנתקם ממקור החיים הנצחיים. הם סברו שעל ידי שישיכוחם תורת ד', שהיא חוקי רצונו יתברך וכמו שאמרו: "ותלמדם חוקי חיים", שהתורה היא חק החיים וזהו רצונו ית', וכמשנ"א: "חיים ברצונו" – אך היוונים אינם יכולים להשיג דבר זה, שכל חייהם הם רק חיי הטבע, ורק הנראה בעיניהם קיים ונמצא, ולכן רצו להשכיח מכלל ישראל את התורה. אולם עם ישראל שידעו מהו חק החיים ושאין חיים בלתי התורה, הם היו מסוגלים למסור את נפשם עבור התורה, כי הרי "כל אשר לו יתן האדם בעד נפשו", ורגילים הם ישראל בכך שממיתין עצמם באהלה של תורה, ועם מסירות נפש זו נצחו המכבים את היוונים ונשארו קשורים למקור החיים).

הקשה בשלטי הגבורים על ההגהות מרדכי במסכת שבת (פרק במה מדליקין אות ג): "ורבים שואלים מה נשתנה שאומרים: 'זדים ביד עוסקי תורתך', ולא אמר דבר והפכו כמו שאומר בכל האחרים. ומתמצים, דרך הפסוק לקח (תהלים קיט, נח): 'זדים הליצני עד מאד מתורתך לא נטית', עכ"ל. הרי מבואר דזדים הם ההיפך מעוסקי תורתך, כמו רבים ביד מעטים וגבורים ביד חלשים, כי הזדים הם הלוחמים בעוסקי התורה. וענין זה מבואר ברבינו יונה בשע"ת בכת הלצים (ש"ג אות קעד), דהזדים והלצים הם תכלית הזדון יותר מן הגוזל והחומס, כי הגזלן והחמסן עושים כן לטובת עצמן וכדי להרבות את ממונם, אבל הזד אין כוונתו לטובת עצמו, והכתוב אומר (משלי כא, כד): "זד יהיר לץ שמו", ובלץ נתחברו הרשעות שהוא הרצון להרע לזולתו, ומידת הגאווה.

וממשיך רבינו יונה שם ומבאר: מהו הלץ, שמלעיג לכל אדם ולכל פעולה טובה שעושה האדם. וזה הכח העיקרי של כח הטומאה במלחמתם נגד התורה, בזה שלועגים לכל דבר מקודש, כי אינם משיגים שום ערך בענין רוחני, וכולם גשמיים ומשיגים רק את הנראה בעיניהם ולכן מלעיגים לכל ערך עליון, ופעמים ילעיג הלץ אף על הקדושים והנביאים. לכך פתח השו"ע את דבריו עם יסוד זה "שלא יבוש מפני המלעיגים עליו", כי המלעיגים הם המפריעים הגדולים בעבודת ד', הם הלוחמים העיקריים בתכלית הקדושה והמעשים הטובים. ועל דבר זה צריך האדם לשנס מתניו להיות עז כנמר, כמש"כ בטור, ורק כלל ישראל שיש להם מידה זו של עז כנמר, מסוגלים לקבל התורה, שהם עזים שבאומות. וזדים הליצוני עד מאד, הזדים לוועגים לכל דבר ומפחיתים את הערך של כל דבר נעלה, כי הטמאים הללו משוללים מכל ערך, ולכן מזלזלים

הם בכל דבר ערך.

ידועים דברי החזו"א בהמשילו את חיי התורה לעומת חיי האחרים לשתי עגלות העומדות לפני גשר צר שאין מקום לעבור בו כי אם לעגלה אחת, שורת הדין היא שתדחה העגלה הריקה מפני העגלה המלאה. ואמר, דחיי הרחוב הם עגלה ריקה, כי אין בהם שום מטען רוחני ושום ערך, לכך תדחה עגלה זו מפני העגלה המלאה של חיי התורה, חיי הנצח, שהיא מלאה במטען רוחני, מטען בעל ערך. וכן הם חיי הלצים, שהם באמת ריקים וחיייהם ליצנות, ולכן הם מתלוצצים גם על העגלה המלאה. לא כן המושכים בעגלה המלאה, יודעים הם מה רב ערך חייהם ומוסרים את נפשם עבורה וממיתים עצמם באהלה של תורה. הם הלוחמים הגדולים בזדים. (ולכן יתקנו לומר בחנוכה: וזדים ביד עוסקי תורתך, שהם ב' הפכים, ונצחו עוסקי התורה את הזדים ומסרו נפשם עבור התורה, והכירו שהיא מקור החיים, כמש"כ (תהלים לו, י): "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור".)

"ותלמדם חקי חיים". התורה נקראת חוקי חיים, היא חק החיים כי על פיה חייבים לחיות. היא גם עצם החיים ובלעדיה אין לחיים כל ערך. וכן אמרו חז"ל (ברכות יח): "רשעים בחייהם קרויים מתים", חייהם אינם נחשבים לחיים, כי הקב"ה שנתן לנו את החיים גם חק שבלי תורה אין חיים. וכן אמרו: "כי הם חיינו ואורך ימינו". והיינו שהתורה היא חק החיים הן בעוה"ז והן בעוה"ב.

ואיתא באבות (ב,ח): "מרבה תורה מרבה חיים", ופירש המהר"ל שם: "התורה היא הראשון לנשמה, מפני שנותנת לנשמה חיים, כמו שאמר "כי ע"י התורה הדביקות בו יתברך, וכמו שנתבאר כמה פעמים. ולפיכך מרבה תורה מרבה חיים". וכונתו, דע"י שהלומד דבק בתורה הוא נעשה דבק בקב"ה, ולכן הוא מרבה חיים כי הוא דבוק במקור החיים, ומבלעדי הדביקות במקור החיים מאין ישאב חיים.

כדי להגיע למעלה זו של דביקות בתורה יש תנאי, והתנאי הוא העמל בתורה. וכדאמר ר"ל (שבת פג): "אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר (במדבר יט, ב): "זאת התורה אדם כי ימות בהאל". כדי לקנות חיים אמיתיים חייבים לשלם תמורתם את חיי העוה"ז, את החיים שאינם קרויים חיים צריך למסור כדי לקנות חיי נצח, חיי העולם הבא. ומבלי למסור את חיי העוה"ז, אין קנין לתורה אצל האדם ואין התורה מתקיימת בו. וכן אמר ר' נחמן בר יצחק (גיטין נז): "ע"פ (תהלים מד, כג) "כי עליך הרגנו כל היום": "אלו ת"ח שממיתין עצמם על דברי תורה. כדר' שמעון בן לקיש דאמר רשב"ל: אין ד"ת מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהם".

גדר הדבר הוא עפ"י מש"כ רבינו יונה בשע"ת (ש"א, מב): "ותאות הצדיקים להפק רצון מהשם ושיחפוץ בהם, ורצונו החיים הקיימים והאמיתיים והאור הגדול הכולל את הנעימות. כענין שנאמר (תהלים לו): "חיים ברצונו". ומתבאר בזה, דהפירוש האמיתי של החיים הם חיים קיימים ואמיתיים, חיים הכוללים את כל הנעימות, וזה חיים ברצונו, כי ע"י כך שהוא דבוק בתורה, במצוות ות"ת כנגד כולם, וכל רצונו בחיים הוא רק לעשות את רצון ד' יתברך. ורצון פירושו נפש, כמש"כ (בראשית כג, ח): "אם יש את נפשכם", ופרש"י: "נפשכם, רצונכם", והיינו דרצונו האמיתי והפנימי של האדם הוא הנפש. וכשקושר את רצונו העצמי ברצף השי"ת. כפי שנאמר אצל דוד (שמואל א. כה. מו): "והיתה נפש אדוני צרורה כצרור החיים". תפשו קשורה לגמרי ברצון ד'. וזהו הדביקות במקור החיים.

איתא במשלי (יג, ד): "תורת חכם מקור חיים", התורה היא מקור החיים כי התורה היא דבר ד', והקב"ה הוא מקור החיים, שנאמר (תהלים לו, י): "כי עמך מקור חיים באורך נראה אור". ממילא הדבוק בתורה דבוק במקור החיים. וכתב הגר"א (במשלי שם), שכמו שהמצוות נותנות כח לאברים, וע"י המצוות יושלמו האברים של האדם, והוא בחצונית, כן התורה שהיא יותר בפנימיות מהמצוות היא עצם החיים, כמו שנאמר (דברים לה): "כי הוא חייך" וגו', וזהו "מקור חיים", שנותן חיות לכל המצוות והאיברים.

מבואר אם כן, דהמצוות נותנות כח לאברים ומשלימות אותם, אך התורה יותר עליונה מהמצוות שהיא אינה נותנת חיים בלבד אלא היא עצם ומקור החיים. (וזו הייתה מטרת היוונים: "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", לא היה ברצונם להמית את עם ישראל מחיי העוה"ז, אלא הם רצו להעבירם מחוקי רצונך,

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEKS' PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

Parshas Chukas

Harav Hagaon Rav Peretz Tarshish Shlita

Parshas Chukas is the parshah of taharah, the parshah of Parah Adumah. In this parshah we have a chiddush in hilchos tumah. The passuk says: **זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים**. Back in Sefer Vayikra – Parshas Shemini, Tazria, Metzora – we already learned about various types of tumos. There's tumas maga, and there are also tumos that come upon a person even without direct physical contact; just carrying the item would be metamei, as in the case of a neveilah. Then there's tumas mishkav u'moshav of a zav or zavah, which comes upon a person just from sitting on a chair that a zav sat on.

Tumas ohel is different, however, because it involves no physical contact whatsoever. Just being in the same ohel, in the same house or under the same covering as a meis, brings tumah.

Another chiddush in hilchos tumah is the concept of tumah retzutzah. The halachah is that the tumah of a meis that is tightly contained by something – but not an ohel – is bokei'a v'oleh ad harakia; it extends upward to the sky. This gives rise to many shailos, such as those related to planes flying over a cemetery.

What can we take out of these halachos, which seem incomprehensible? What can we learn from the concept that just being in a house where there is a meis, without any contact, is metamei, or from the idea that a meis is metamei all the way to the rakia, which is not the case with any other tumah?

We'll suggest the following explanation.

The concept of tumas meis is an outcome of cheit. Adam HaRishon was supposed remain in Gan Eden, but because he sinned, he wasn't

zocheh to that, and was instead banished and punished, eventually, with death.

As long as a person is alive, there is no tumas meis. Death is the absence of life, the punishment incurred by Adam HaRishon, and tumah is the outcome of that punishment. Where there could have been chiyus, where there could have been light, where there could have been tikkun – in its place there's a lifeless body. The person had potential to grow, but now that potential is taken away. That is tumah.

The Gemara (Sanhedrin 38b) tells us about the stature of Adam HaRishon: **אמר רבי יהודה: אמר רב: אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו היה, שנאמר למן היום אשר ברא אלהים אדם על הארץ ומקצה השמים ועד קצה השמים** – Adam HaRishon extended from one end of the earth to the other. The Gemara also gives this description: **אמר רבי אלעזר: אדם הראשון היה מן הארץ ועד לרקיע היה** – Adam HaRishon was so tall that he reached the rakia.

Clearly, Adam HaRishon wasn't a simple person. He spanned from one edge of the earth to the other. His feet were on the ground, and his head reached the very heavens.

Adam HaRishon was capable of reaching the rakia, but he lost that koach with misah. Correspondingly, tumah retzutzah is bokei'a v'oleh ad harakia. Adam HaRishon had a presence that extended from one end of the world to the other. And so too, his guf, which remains, is metamei from one edge to the other in the ohel hameis, the place of the meis.

This is the result of cheit. On one hand, we see what could have been accomplished, and, on the other hand, we see what cheit has wrought.

BELOW IS AN ENGLISH ADAPTATION OF THIS WEEKS' PARSHA PREVIEW WHICH CAN BE HEARD LIVE EVERY WEDNESDAY AT 2:15 PM

Filled with Light

This is all in the negative. Now we'd like to bring out the positive – zeh l'umas zeh.

The Gemara (Sotah 12) teaches that when Moshe Rabbeinu was born, the house was filled with light. He was called Tovia; ohr is tov. The entire bayis was filled with light, even though, again, there was no physical contact, because the essence of Moshe Rabbeinu is ohr, is tov.

Similarly, the metzius of Torah is ohr. Torah is able to spread – and even if one may not be touching the Torah, or in contact with the one who's learning, the hashpa'ah of Torah is the hashpa'ah of gadlus ha'adam. It's the hashpa'ah of the ratzon haBorei, and that can be felt even if you're not standing next to the person learning.

There's a powerful story that Rav Chaim Kanievsky would say over about the Chazon Ish. The Chazon Ish was once taking a walk, and he suddenly stopped and said to the person who was with him: "You should know, in this place, there were people speaking in learning."

The Chazon Ish was able to sense the kedushah of Torah and detect the impression that Torah created, even though the people learning had left some time ago.

This is zeh l'umas zeh.

Just as we understand the power of tumah – of tumas ohel, of tumah retzutzah – we have to use that same understanding to contemplate the power of the light of Torah. It's a reality.

Their Laser vs. Our Laser

Perhaps we can illustrate this concept with an example related to current events. Everyone's very excited about the new technology against missiles – a laser that can shoot them down. It's nice. Maybe it's good for sales, or for PR.

What is a laser? A laser is light – light that's condensed and focused, and very powerful.

That type of light is good for the umos ha'olam.

Our laser is the ohr of Torah. Our laser is the Mir Yeshiva, where thousands of people are learning together.

If the Chazon Ish could sense the ohr of Torah from people who were once standing outside and learning, then think about the power a yeshiva has. How much ohr is generated by people learning together? How much protection does it give?

Maybe this is something we can all try to be mechazek in – bringing ohr into our homes by learning Torah at home. The bayis will be completely filled with light. Learn Torah, and the ohr of Torah will be the true protection for Klal Yisrael in Eretz Yisrael.

לקראת יום היא"צ הראשון של רבינו האהוב והבלתי נשכח
מו"ר הגאון הרב אברהם שמואלביץ זצ"ל

נתאסף יחד תלמידינו ומעריציו לשמוע דברי זכרון והתעוררות
מגדולי תורה ותלמידינו ולסיום לזכר ולעילוי נשמתו הטהורה

ליל י"א תמוז | יום ראשון, Sunday Night, July 7, 2025

בשעה 9:30 בערב

ישיבת תפארת חיים

924 New Hampshire Ave , Lakewood NJ